

LIDEN [Y 14]

Motivering
Bymiljö och sockencentrum i lidläge.

Uttryck för riksintresset
Bebyggelsehögt i dramatiskt kuperat älvlandskap i kanten mot skogsmark och med vidsträckt inägomarker i sluttning mot Indalsälven. Lidens gamla kyrka, uppförd vid 1400-talets slut, ligger vid älven medan 1800-talskyrkan är belägen vid Lidens by.

Karaktäristiskt för Indalsälvens dalgång är hur större delen av bygden ligger på den norra och östra sidan av älven, här ligger byarna, kyrkorna, de äldre vägarna och den mer sammanhållna odlingsmarken. Detta speglas väl i riksintresset Liden. Från Vättabergets topp väster om älven får man en vid vy över älvlandskapet och man kan tydligt se hur bebyggelsen är lokaliserad i förhållande till landskapets olika delar.

De båda kyrkorna har typiska lägen för respektive uppkomsttid och speglar platsens roll som sockencentrum. Lidens medeltida kyrka ligger på en hög plats ovan älven, den tidens viktigaste kommunikationsled. Högt upp i den branta sluttningen österut ligger Lidens nya kyrka, från 1858, centralt placerad i den ursprungliga bykärnan och i anslutning till genomfartsvägen.

Det ålderdomliga bebyggelsemönstret med byarna på höjdryggen mellan skog och åker har levt kvar fram i vår tid. Söder om kyrkan finns en typisk, relativt glest placerad, jordbruksbebyggelse bevarad. De äldre gårdarnas byggnader är ofta anpassade efter den branta topografin och klättrar utmed sluttningarna. Norr om kyrkan dominerar istället en modernare och tätare bebyggelse. Det höga läget med utsikt västerut och det öppna landskapet gör sambandet mellan jordbruksbebyggelsen och odlingsmarken vid älven tydligt.

